

การบูรณาการความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี
Integration of Government Cooperation Private and Public Sectors to
Drive Tourism Policy in Pathum Thani Province

วุฒิพร สร้างเลียน¹, ภาวิณี อารีศรีสม², กอบลาภ อารีศรีสม³ และวีณา นิลวงศ์⁴

Wutiporn Sanglien¹, Pawinee Areesrisom²,

Koblap Areesrisom³ and Weena Nilawonk⁴

สาขาการจัดการและพัฒนาทรัพยากร คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
Division of Resources Management and Development, Faculty of Agricultural Production,
Maejo University, Chiangmai, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: areesrisom2@gmail.com

Received: 2025-6-27; Revised: 2025-10-21; Accepted: 2025-10-31

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี และ 2. ศึกษาแนวทางการบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเอกสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 สัมภาษณ์เชิงลึก และกลุ่มที่ 2 การสนทนากลุ่ม จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานีประสบปัญหาหลายด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการที่ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน, ระบบขนส่งที่ไม่ครอบคลุม, ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกและที่พัก, การพัฒนาที่ไม่สอดคล้องกับบริบทชุมชน, ขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง, การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นที่น้อย, และการกระจายผลประโยชน์ที่ไม่เท่าเทียม ทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 2. แนวทางการบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานีประกอบด้วยหลายขั้นตอนสำคัญ เริ่มจากการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันผ่านการประชุมและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของทุกฝ่าย โดยจัดทำแผนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และข้อตกลงความร่วมมือ นอกจากนี้ยังมีการสร้างกลไกการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ เช่น คณะกรรมการร่วมและระบบฐานข้อมูลกลาง การพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งในทุกภาคส่วนผ่านการอบรมและส่งเสริมการวิจัย การสร้างแรงจูงใจให้มีส่วนร่วมและติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการบูรณาการความร่วมมือและสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: การบูรณาการ, การท่องเที่ยว, ความร่วมมือ

Abstract

The objectives of this research are to: 1. examine problems and obstacles in implementing tourism policies in Pathum Thani Province, and 2. explore approaches for integration among government, private sector, and public to drive tourism policies in Pathum Thani Province. This research used qualitative research methods by conducting document

research and data collection. The research was divided into two groups: Group 1, in-depth interviews, and Group 2, focus groups of 20 people each, and content analysis was used. Data was analyzed using content analysis.

The research findings are as follows: 1. The implementation of tourism policies in Pathum Thani Province faces several challenges, including lack of integration between agencies in management, inadequate transportation systems, insufficient facilities and accommodations, development inconsistent with community contexts, shortage of skilled personnel and continuous development, limited local community participation, and unequal distribution of benefits, hindering efficient development of the tourism industry. 2. The approach for integration among government, private sector, and public to drive tourism policies in Pathum Thani Province involves several key steps, starting with creating a shared vision through meetings and data analysis to define roles and responsibilities of all parties by developing stakeholder maps and cooperation agreements. Additionally, it includes establishing effective coordination mechanisms such as joint committees and central database systems, developing capacities and strengths in all sectors through training and research promotion, creating incentives for participation and effective monitoring, as well as using technology to integrate cooperation and foster a collaborative work culture to enhance social and environmental responsibility.

Keywords: Integration, Tourism, Cooperation

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามสภาวะการณ์โลกและพฤติกรรมของผู้บริโภค ดังนั้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยจึงต้องมีการปรับตัวตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งวางแผนการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเพื่อรักษาและพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวของประเทศ รัฐบาลไทยจึงกำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและการท่องเที่ยวกลายเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศที่สำคัญที่สุด แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2570) มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาและขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างครอบคลุมและทั่วถึงภายในระยะเวลา 5 ปี คือ “การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นคุณค่า มีความสามารถในการปรับตัว เติบโตอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม (Rebuilding High Value Tourism Industry with Resilience, Sustainability and Inclusive Growth)” โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยในอนาคตนับจากนี้มุ่งเน้นไปที่การดำเนินการ เพื่อพัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีความเข้มแข็งต่อยอดการพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับภาวะความปกติถัดไป (Next Normal) เพื่อการเติบโตอย่างครอบคลุม (Inclusive Growth) ด้วยการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic Approach) โดยจะเป็นการพลิกโฉมการท่องเที่ยวของไทยไปอย่างสิ้นเชิง (กรมการท่องเที่ยว, 2565) โดยการสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย เพื่อให้ภาคการผลิตในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Supply-side) มีความยืดหยุ่นพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบสร้างความสมดุลระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงความสมดุลระหว่างนักท่องเที่ยวต่างชาติจากหลากหลายประเทศและผลักดันการท่องเที่ยวภายในประเทศ ตลอดจนกระจายความเจริญจากการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่เพื่อการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม จากการท่องเที่ยวไทย (Inclusive Growth) ด้วยการส่งเสริมให้

ใช้วัตถุดิบภายในประเทศและ มุ่งลดการรั่วไหลของรายได้ในภาคการท่องเที่ยว (กรมการท่องเที่ยว, 2565) นอกจากนี้ยังพัฒนาปัจจัยพื้นฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสูง (Quality Tourism) ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวครอบคลุมโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก และแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายที่จำเป็นต้องคำนึงถึงความยั่งยืนและความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มและยังครอบคลุมไปถึงทักษะความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญของบุคลากรในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการศึกษาด้านการบริการและการท่องเที่ยว รวมถึงกฎระเบียบและมาตรฐานต่างๆ ที่จะต้องยกระดับให้มีความทันสมัย มีคุณภาพสูงตามหลักสากล และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

อย่างไรก็ดีจากรายงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่า การท่องเที่ยวของไทยยังมีจุดอ่อนที่ต้องปรับการแก้ไข เช่น แผนงานและแนวทางการปฏิบัติงานของเขตการท่องเที่ยวมีความขัดแย้งกันกับแผนงานและแนวทางของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป้าหมายของหน่วยงานและนโยบายด้านบุคลากรมีความขัดแย้งกันทำให้หน่วยงานไม่สามารถขยายอัตรากำลังเพื่อรองรับเป้าหมายที่ท้าทายใหม่ๆ ได้ ปัญหาและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ไม่ได้ได้รับความสนใจจากหน่วยงานระดับบริหารอย่างเท่าเทียมกัน กฎระเบียบบางประการเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว ระบบการขนส่งและโลจิสติกส์เป็นอุปสรรคต่อการขยายการท่องเที่ยวออกไปจากกรุงเทพฯ และจากเมืองท่องเที่ยวหลัก ทักษะการสื่อสารในภาษาต่างประเทศของบุคลากรและการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นภาษาต่างชาติยังไม่ดีพอ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถวางแผนการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง ปัญหาความปลอดภัยและสุขอนามัยในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เป็นปัญหาสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวศักยภาพสูงให้เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย การท่องเที่ยวของประเทศไทยยังมีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศและเป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว บุคลากรด้านการท่องเที่ยวในหน่วยงานต่างๆ มีทักษะและการใช้ประโยชน์จากสื่อการตลาดออนไลน์ (Online Marketing) ไม่ดีพอ (กรมการท่องเที่ยว, 2561) ซึ่งประเด็นเหล่านี้จำเป็นต้องการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหา

จังหวัดปทุมธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่ใกล้กับจังหวัดกรุงเทพมหานคร สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดปทุมธานียังมีศาสนสถาน และวัดวาอาราม ร่องรอยของมรดกวัฒนธรรมท้องถิ่นสะท้อนถึงประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของคนมอญ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานด้านการจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดปทุมธานีที่ผ่านมายังมีปัญหาในการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยว การเพิ่มคุณภาพการบริการ ทั้งคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว การวางแผนการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว การจัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ยังขาดการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตามงบประมาณที่สนับสนุน (สำนักงานจังหวัดปทุมธานี, 2559) ซึ่งปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการท่องเที่ยวของจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการประชาสัมพันธ์ จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่อง การบูรณาการความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยนี้สามารถนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางหรือประยุกต์ใช้เพื่อการส่งเสริม และพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดปทุมธานี องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) บริบททั่วไปจังหวัดปทุมธานี 2) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบูรณาการ 3) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ 4) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ 5) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม 6) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว 7) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร 9) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม 10) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยคุณภาพ ประชากรในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและแผนงานด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี และร่วมเป็นคณะกรรมการและคณะทำงานเพื่อเปิดเมืองปทุมธานีรับนักท่องเที่ยวได้แก่ 1.ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานีหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานีกำกับดูแลงานด้านการท่องเที่ยว 2.นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี 3.ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานกรุงเทพมหานคร 4.ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี 5.นายกสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี 6.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปทุมธานี และ 7.ประธานหอการค้า จังหวัดปทุมธานี รวม 7 คน ประกอบด้วยกระบวนการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research)

กลุ่มที่ 2 เป็นการจัดการสนทนากลุ่มๆละ 20 คน ประกอบด้วยผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ได้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 10 คน หน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว สถานประกอบการ ที่ให้บริการกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการโรงแรมและที่พัก จำนวน 10 คน ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ นักวิชาการด้านการบริหารงานท่องเที่ยวที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดทำยุทธศาสตร์ และการจัดการการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดปทุมธานี จำนวน 10 คน และภาคประชาชน ได้แก่ นักท่องเที่ยว และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่การท่องเที่ยว จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบบันทึกสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ปัญหา อุปสรรคในการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี

การขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานีประสบกับปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ ในส่วนนี้จะนำเสนอปัญหาและอุปสรรคสำคัญในด้านต่าง ๆ

1. ด้านการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานีประสบกับปัญหาหลายประการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยว ปัญหาสำคัญในด้านนี้ ได้แก่

1.1 การขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน แต่ในปัจจุบันยังขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น ทำให้การดำเนินนโยบายขาดความเป็นเอกภาพและไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย: การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือนโยบายในระดับจังหวัดและท้องถิ่นบ่อยครั้ง ส่งผลให้การดำเนินนโยบายการท่องเที่ยวขาดความต่อเนื่อง โครงการที่เริ่มต้นไว้อาจถูกยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดความสิ้นเปลืองทรัพยากรและเวลา

1.3 การขาดฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและครอบคลุม: จังหวัดปทุมธานียังขาดระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ทำให้การวางแผนและตัดสินใจเชิงนโยบายไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่ขาดแคลนรวมถึงสถิตินักท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยว และข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

1.4 การขาดการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ: การดำเนินนโยบายและโครงการด้านการท่องเที่ยวมักขาดการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ทำให้ไม่สามารถปรับปรุงและพัฒนา นโยบายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

1.5 ข้อจำกัดด้านงบประมาณ: การจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานียังไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนา ทำให้หลายโครงการไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่

2. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนการท่องเที่ยว แต่จังหวัดปทุมธานียังประสบปัญหาในด้านนี้หลายประการ

2.1 ระบบคมนาคมที่ยังไม่ครอบคลุม: แม้ว่าจังหวัดปทุมธานีจะอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครและมีเส้นทางคมนาคมหลักหลายสาย แต่การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังทำได้ยาก โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบทหรือชุมชนท้องถิ่น

2.2 การขาดแคลนระบบขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ: ระบบขนส่งสาธารณะในจังหวัดยังไม่สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวต้องพึ่งพารถยนต์ส่วนตัวหรือบริการรถเช่า ซึ่งอาจไม่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม

2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เพียงพอ: แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ห้องน้ำสาธารณะที่สะอาดและเพียงพอ จุดพักผ่อน ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก ทำให้ไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ปัญหาด้านที่พัก: จังหวัดปทุมธานียังขาดแคลนที่พักที่มีคุณภาพและหลากหลาย โดยเฉพาะในพื้นที่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ทำให้นักท่องเที่ยวอาจต้องเดินทางไกลหรือเลือกที่จะไม่ค้างคืนในจังหวัด

2.5 การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มพิเศษ: แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกหลายแห่งยังไม่ได้รับการออกแบบให้รองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือครอบครัวที่มีเด็กเล็ก ทำให้เกิดข้อจำกัดในการท่องเที่ยว

3. ด้านการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเป็นอีกหนึ่งประเด็นสำคัญที่จังหวัดปทุมธานีต้องเผชิญ

3.1 การเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ: แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่งในจังหวัดปทุมธานีกำลังเผชิญกับปัญหาความเสื่อมโทรม อันเนื่องมาจากการใช้ประโยชน์ที่ไม่เหมาะสมและการขาดการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง

3.2 การขาดแคลนงบประมาณในการบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว: แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ขาดงบประมาณในการบูรณะและบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม ทำให้สภาพทรุดโทรมลงเรื่อยๆ

3.3 การพัฒนาที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่: บางครั้งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอาจไม่คำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ ทำให้เกิดผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นและระบบนิเวศ

3.4 การขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: ชุมชนท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่มักไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การพัฒนาอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการและวิถีชีวิตของชุมชน

3.5 การขาดแคลนแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ: จังหวัดปทุมธานียังขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่มีเอกลักษณ์และดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ทำให้ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนซ้ำหรือพักค้างคืนในจังหวัดได้

4. ด้านการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์

การตลาดส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์เป็นอีกหนึ่งด้านที่จังหวัดปทุมธานียังประสบปัญหา

4.1 การขาดแคลนงบประมาณด้านการตลาด: งบประมาณที่จำกัดทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางการตลาดและประชาสัมพันธ์ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

4.2 การขาดกลยุทธ์การตลาดที่ชัดเจนและแตกต่าง: จังหวัดปทุมธานียังขาดการกำหนดตำแหน่งทางการตลาด (Positioning) ที่ชัดเจนและแตกต่างจากจังหวัดอื่น

4.3 การใช้สื่อและช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม: การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการเลือกใช้สื่อและช่องทางที่ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน

4.4 การขาดการสร้างเรื่องราว (Storytelling) ที่น่าสนใจ: แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งในจังหวัดปทุมธานีมีประวัติศาสตร์และเรื่องราวที่น่าสนใจ แต่ยังขาดการนำเสนอในรูปแบบที่ดึงดูดและสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

4.5 การขาดการส่งเสริมการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล: การท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานีมักกระจุกตัวในช่วงเทศกาลหรือวันหยุดยาว ขาดการส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาลที่มีประสิทธิภาพ

4.6 การขาดการบูรณาการด้านการตลาดกับจังหวัดใกล้เคียง: ยังไม่มีการร่วมมือด้านการตลาดกับจังหวัดใกล้เคียงอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ขาดโอกาสในการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวที่น่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้พักค้างคืนนานขึ้น

5. ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

การพัฒนาบุคลากรเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยว แต่จังหวัดปทุมธานียังประสบปัญหาในด้านนี้:

5.1 การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว: จังหวัดยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และทักษะเฉพาะทางด้านการท่องเที่ยว ทั้งในภาครัฐและเอกชน

5.2 ทักษะภาษาต่างประเทศที่จำกัด: บุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดยังมีข้อจำกัดด้านทักษะภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ทำให้ไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 การขาดการฝึกอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง: ขาดระบบการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ทำให้ไม่สามารถยกระดับคุณภาพการบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 การขาดแรงจูงใจในการทำงานด้านการท่องเที่ยว: อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดยังไม่สามารถสร้างแรงจูงใจที่ดีพอในการดึงดูดและรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพ ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานและการหมุนเวียนของพนักงานสูง

5.5 การขาดความเข้าใจในการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม: บุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังขาดความรู้และทักษะในการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแนวโน้มสำคัญของการท่องเที่ยวในปัจจุบัน

6. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แต่จังหวัดปทุมธานียังพบปัญหาในด้านนี้:

6.1 การขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ: ชุมชนท้องถิ่นมักไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตน

6.2 การกระจายผลประโยชน์ที่ไม่เท่าเทียม: ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวมักตกอยู่กับผู้ประกอบการรายใหญ่หรือนักลงทุนจากภายนอก ไม่ได้กระจายสู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

6.3 การขาดความรู้และทักษะในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน: ชุมชนท้องถิ่นหลายแห่งยังขาดความรู้และทักษะในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างยั่งยืน

6.4 การสูญเสียอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น: การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนอาจนำไปสู่การสูญเสียอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น เนื่องจากการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

6.5 ความขัดแย้งระหว่างชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ: การขาดการสื่อสารและความเข้าใจระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อาจนำไปสู่ความขัดแย้งและการต่อต้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่

7. ด้านงบประมาณและการลงทุน

ปัญหาด้านงบประมาณและการลงทุนเป็นอีกหนึ่งอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดปทุมธานี

7.1 งบประมาณภาครัฐที่จำกัด: งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากภาครัฐเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวมีจำกัด ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างครอบคลุม

7.2 การขาดแรงจูงใจในการลงทุนจากภาคเอกชน: ยังขาดมาตรการจูงใจที่มีประสิทธิภาพในการดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีศักยภาพแต่ยังไม่ได้มีการพัฒนา

7.3 การกระจายงบประมาณที่ไม่สมดุล: การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวยังไม่สมดุล มักกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่หรือโครงการขนาดใหญ่ ขณะที่แหล่งท่องเที่ยวขนาดเล็กหรือชุมชนท้องถิ่นไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ

7.4 การขาดแคลนแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย: ผู้ประกอบการรายย่อยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยาก ทำให้ไม่สามารถพัฒนาธุรกิจหรือปรับปรุงคุณภาพการบริการได้

7.5 การขาดการลงทุนในเทคโนโลยีและนวัตกรรม: ยังขาดการลงทุนในเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อยกระดับการท่องเที่ยว เช่น ระบบการจองออนไลน์ แอปพลิเคชันนำเที่ยว หรือเทคโนโลยีเสมือนจริง (AR/VR) เพื่อเพิ่มประสบการณ์การท่องเที่ยว

แนวทางการบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี

การขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วนเหล่านี้เป็นกุญแจ

สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ ในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จ

1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วน ทุกภาคส่วนต้องมีความเข้าใจและเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีแนวทางดังนี้

1.1 การจัดประชุมระดมความคิดเห็น ควรจัดให้มีการประชุมระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่น นักวิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะยาว การประชุมนี้ควรจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทุกปีหรือทุก 2 ปี เพื่อทบทวนและปรับปรุงวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

1.2 การศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล ควรมีการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านเพื่อใช้เป็นฐานในการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต ทั้งนี้ควรมีการบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาคส่วนอย่างเปิดเผยและโปร่งใส

1.3 การสื่อสารวิสัยทัศน์ เมื่อได้วิสัยทัศน์ร่วมกันแล้ว ควรมีการสื่อสารวิสัยทัศน์นั้นให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การจัดประชุมชี้แจง การเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ และเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในวงกว้าง

2. การกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบ

การกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของแต่ละภาคส่วนอย่างชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญในการบูรณาการความร่วมมือ โดยมีแนวทางดังนี้

2.1 การจัดทำแผนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีการจัดทำแผนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Mapping) เพื่อระบุภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และวิเคราะห์บทบาท อิทธิพล และผลประโยชน์ของแต่ละภาคส่วน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างภาคส่วนต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 การกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ ควรมีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละภาคส่วนอย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญและทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น

- ภาครัฐ: รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย กฎระเบียบ และมาตรฐานต่างๆ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการส่งเสริมการตลาดในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

- ภาคเอกชน: รับผิดชอบในการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว การลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

- ภาคประชาชนและชุมชนท้องถิ่น: รับผิดชอบในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน และการสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากชุมชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

2.3 การจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ ควรมีการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding - MOU) ระหว่างภาคส่วนต่างๆ เพื่อกำหนดกรอบความร่วมมือ เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะช่วยให้การบูรณาการความร่วมมือมีความชัดเจนและเป็นทางการมากขึ้น

3. การสร้างกลไกการประสานงานและการบูรณาการ

การสร้างกลไกการประสานงานและการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างภาคส่วน โดยมีแนวทางดังนี้

3.1 การจัดตั้งคณะกรรมการร่วม ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมที่ประกอบด้วยตัวแทนจากทุกภาคส่วน เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วางแผน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว คณะกรรมการนี้ควรมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอและมีอำนาจในการตัดสินใจเชิงนโยบาย

3.2 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง ควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านการท่องเที่ยวที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ โดยระบบนี้ควรมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในทุกระดับ

3.3 การสร้างช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการสร้างช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างภาคส่วนต่างๆ เช่น การจัดตั้งศูนย์ประสานงานกลาง การพัฒนาแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น และการจัดประชุมเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ และแนวทางปฏิบัติที่ดีระหว่างกัน

3.4 การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและแผนงาน ควรมีการสร้างเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและแผนงานของภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างนโยบายระดับชาติและแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการบูรณาการในเชิงพื้นที่ และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การพัฒนาศักยภาพและการสร้างความเข้มแข็งให้กับทุกภาคส่วน

การพัฒนาศักยภาพและการสร้างความเข้มแข็งให้กับทุกภาคส่วนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความร่วมมือที่ยั่งยืน โดยมีแนวทางดังนี้

4.1 การจัดฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ ควรมีการจัดฝึกอบรมและพัฒนาทักษะให้กับบุคลากรในทุกภาคส่วน ทั้งในด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ การตลาด และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยเน้นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างภาคส่วน เช่น การจัดอบรมร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน หรือการสร้างโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างองค์กร

4.2 การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ควรมีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่จะช่วยยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

4.3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น ควรมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่น โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว พัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้ชุมชนสามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4.4 การพัฒนาระบบสนับสนุนและให้คำปรึกษา ควรมีการพัฒนาระบบสนับสนุนและให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการและชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อช่วยให้สามารถปรับตัวและพัฒนาธุรกิจให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวโน้มการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป

5. การสร้างแรงจูงใจและกลไกการมีส่วนร่วม

การสร้างแรงจูงใจและกลไกการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยว โดยมีแนวทางดังนี้

5.1 การใช้มาตรการจูงใจทางการเงินและภาษี ควรมีการใช้มาตรการจูงใจทางการเงินและภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับธุรกิจที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำสำหรับการปรับปรุงสถานประกอบการให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือการให้เงินอุดหนุนสำหรับโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน

5.2 การสร้างระบบการรับรองและการให้รางวัล ควรมีการสร้างระบบการรับรองและการให้รางวัลเพื่อยกย่องและส่งเสริมองค์กรหรือชุมชนที่มีการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวที่ดีเด่น เช่น การมอบรางวัล

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยยอดเยี่ยม หรือการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งจะช่วยสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในกระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยจัดให้มีเวทีรับฟังความคิดเห็น การประชาพิจารณ์ หรือการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการรวบรวมข้อเสนอแนะจากประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้นโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวสะท้อนความต้องการของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

5.4 การสร้างความรู้สึกร่วมกัน ควรมีการสร้างความรู้สึกร่วมกันในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเห็นถึงประโยชน์และผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนและประเทศ ผ่านการสื่อสารและการรณรงค์สร้างความตระหนักรู้อย่างต่อเนื่อง

6. การติดตามและประเมินผลอย่างมีส่วนร่วม

การติดตามและประเมินผลอย่างมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างการเรียนรู้และพัฒนา ร่วมกันระหว่างภาคส่วน โดยมีแนวทางดังนี้

6.1 การพัฒนาตัวชี้วัดร่วมกัน ควรมีการพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาการท่องเที่ยว ร่วมกันระหว่างภาคส่วน โดยคำนึงถึงมิติต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สะท้อนผลลัพธ์ที่ครอบคลุมและสมดุล

6.2 การจัดทำระบบการรายงานผลแบบบูรณาการ ควรมีการจัดทำระบบการรายงานผลแบบบูรณาการที่รวบรวมข้อมูลจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เห็นภาพรวมของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างครบถ้วน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ควรมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างภาคส่วนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาต่อยอด

6.4 การปรับปรุงนโยบายและแผนงานอย่างต่อเนื่อง ควรมีการนำผลการติดตามและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงนโยบายและแผนงานอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ และตัดสินใจในการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงาน

7. การสร้างความยืดหยุ่นและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

การสร้างความยืดหยุ่นและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญในการรับมือกับความไม่แน่นอนและวิกฤตการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยมีแนวทางดังนี้

7.1 การพัฒนาแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ควรมีการพัฒนาแผนรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ร่วมกันระหว่างภาคส่วน เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับวิกฤตการณ์ต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น ภัยธรรมชาติ โรคระบาด หรือเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง โดยกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของแต่ละภาคส่วนอย่างชัดเจน

7.2 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ควรมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว เช่น การใช้ระบบการจอง และการชำระเงินแบบดิจิทัล การพัฒนาแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวเสมือนจริง หรือการใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ในการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

7.3 การส่งเสริมการกระจายความเสี่ยง ควรมีการส่งเสริมการกระจายความเสี่ยงในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่หลากหลาย รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาล เพื่อลดการพึ่งพาดตลาดหรือกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มมากเกินไป

7.4 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ และแนวทางปฏิบัติที่ดีในการรับมือกับความท้าทายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับภูมิภาค เช่น การร่วมมือกันในกลุ่มประเทศอาเซียน

8. การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางดังนี้

8.1 การกำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติร่วมกัน ควรมีการกำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกันระหว่างภาคส่วน โดยคำนึงถึงบริบทของแต่ละพื้นที่และประเภทของธุรกิจ เช่น การกำหนดมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงแรม แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสำหรับแหล่งท่องเที่ยว หรือหลักปฏิบัติในการเคารพวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับบริษัทนำเที่ยว

8.2 การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด การจัดการขยะและน้ำเสียอย่างเหมาะสม และการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ทั้งนี้ควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีระหว่างภาคส่วนเพื่อยกระดับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

8.3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และการสร้างโอกาสการจ้างงานให้กับคนในพื้นที่ ทั้งนี้ควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจและชุมชนในการพัฒนาโครงการต่าง ๆ

8.4 การส่งเสริมการศึกษาและการสร้างจิตสำนึก ควรมีการส่งเสริมการศึกษาและการสร้างจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้กับทุกภาคส่วน ทั้งผู้ประกอบการ บุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่น โดยจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม สื่อประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ

9. การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบูรณาการความร่วมมือ

การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วน โดยมีแนวทางดังนี้

9.1 การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับการประสานงาน ควรมีการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับการประสานงานระหว่างภาคส่วน ที่สามารถใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ติดตามความคืบหน้าของโครงการ และจัดการทรัพยากรร่วมกัน โดยออกแบบให้มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับใช้ได้กับความต้องการของแต่ละพื้นที่หรือโครงการ

9.2 การใช้ Big Data และ AI ในการวิเคราะห์และวางแผน ควรมีการใช้ Big Data และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยรวบรวมข้อมูลจากทุกภาคส่วนเพื่อสร้างภาพรวมที่ครอบคลุมและแม่นยำ ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเชิงนโยบายและการปรับกลยุทธ์ได้อย่างทันท่วงที

9.3 การพัฒนาระบบการจัดการความรู้แบบบูรณาการ ควรมีการพัฒนาระบบการจัดการความรู้แบบบูรณาการที่รวบรวมองค์ความรู้ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีจากทุกภาคส่วน โดยใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บ จัดหมวดหมู่ และเผยแพร่ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาาร่วมกัน

9.4 การใช้เทคโนโลยีในการสร้างการมีส่วนร่วม ควรมีการใช้เทคโนโลยีในการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เช่น การพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารและสร้างเครือข่าย หรือการจัดประชุมเสมือนจริงเพื่อลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่

10. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน

การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันเป็นรากฐานสำคัญของการบูรณาการความร่วมมือที่ยั่งยืน โดยมีแนวทางดังนี้

10.1 การส่งเสริมค่านิยมการทำงานร่วมกัน ควรมีการส่งเสริมค่านิยมการทำงานร่วมกัน เช่น การเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง การแบ่งปันทรัพยากรและความรู้ และการมุ่งเน้นผลประโยชน์ร่วมกัน โดยสอดแทรกค่านิยมเหล่านี้ในการฝึกอบรม การสื่อสารภายในองค์กร และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

10.2 การสร้างความไว้วางใจระหว่างภาคส่วน ควรมีการสร้าง ความไว้วางใจระหว่างภาคส่วนผ่านการสื่อสารที่เปิดเผยและโปร่งใส การปฏิบัติตามข้อตกลงอย่างเคร่งครัด และการยอมรับความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในความสำเร็จและความล้มเหลว

10.3 การส่งเสริมการเรียนรู้ข้ามองค์กร ควรมีการสร้างการเรียนรู้ข้ามองค์กรผ่านโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากร การจัดทำโครงการร่วมระหว่างภาคส่วน หรือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาท ข้อจำกัด และศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมากขึ้น

10.4 การยกย่องและให้รางวัลความร่วมมือ ควรมีการยกย่องและให้รางวัลความร่วมมือที่ประสบความสำเร็จระหว่างภาคส่วน เพื่อสร้างแรงจูงใจและเป็นแบบอย่างให้กับโครงการอื่นๆ โดยอาจจัดให้มีการประกวดโครงการความร่วมมือดีเด่น หรือการมอบรางวัลให้กับบุคคลหรือองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความร่วมมือ

อภิปรายผล

ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะโครงสร้างการบริหารจัดการและบริบทเชิงพื้นที่ของจังหวัดที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งในด้านนโยบาย สังคม เศรษฐกิจ และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ

สาเหตุสำคัญประการแรกคือ ลักษณะการบริหารราชการแบบรวมศูนย์และระบบราชการที่มีลำดับชั้น ทำให้การบูรณาการระหว่างหน่วยงานเกิดขึ้นได้ยาก จังหวัดปทุมธานีมีหน่วยงานหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานส่วนภูมิภาค และภาคเอกชน แต่ละหน่วยงานมีเป้าหมายและวิธีการดำเนินงานที่ต่างกัน ขาดเวทีการประสานงานอย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน หรือในทางกลับกัน คือช่องว่างในการดำเนินงาน อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เช่น การย้ายผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้บริหารท้องถิ่น ทำให้แผนงานต่าง ๆ ขาดความต่อเนื่องและไม่สามารถสานต่อนโยบายหรือโครงการได้อย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ จังหวัดปทุมธานีซึ่งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร แม้จะมีข้อได้เปรียบด้านที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ แต่กลับพบว่าโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบคมนาคมสาธารณะ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ยังไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจังหวัดไม่ได้ถูกวางให้เป็น “เมืองท่องเที่ยวหลัก” ในเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ งบประมาณและการลงทุนจึงถูกจัดสรรในระดับจำกัด ทำให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหรือบริการต่าง ๆ ทำได้เพียงบางส่วน

ในส่วนของพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ยังพบว่าแนวทางการพัฒนามักเน้นเชิงกายภาพมากกว่าการอนุรักษ์คุณค่าเชิงวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ ขาดการพิจารณาบริบทและอัตลักษณ์ของชุมชนในพื้นที่อย่างรอบด้าน ขณะที่ชุมชนท้องถิ่นเองกลับมีบทบาทน้อยในกระบวนการวางแผนและตัดสินใจ ซึ่งเป็นผลจากโครงสร้างเชิงอำนาจที่ยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ส่งผลให้เกิดความไม่สอดคล้องระหว่างนโยบายกับความต้องการของพื้นที่ นำไปสู่การต่อต้านหรือการมีส่วนร่วมน้อยจากภาคประชาชน

ในด้านการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ ก็ยังคงมีความท้าทายจากการไม่มีทิศทางหรือกลยุทธ์ที่ชัดเจน การขาดบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะทางด้านการตลาดและสื่อสารท่องเที่ยว ทำให้จังหวัดไม่สามารถ

สร้างภาพลักษณ์หรือจุดขายที่แตกต่างได้ ทั้งนี้อาจเป็นผลจากการขาดการลงทุนและความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญจากภาคเอกชน อีกทั้งงบประมาณในด้านนี้ยังจำกัด ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่

ปัญหาด้านบุคลากรก็มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพการบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องยังขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ขณะที่บุคลากรภาคเอกชนหรือชุมชนยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สาเหตุส่วนหนึ่งอาจมาจากการไม่มีแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการท่องเที่ยวที่เป็นระบบ และยังคงขาดแรงจูงใจในการดึงดูดบุคลากรคุณภาพเข้าสู่วงการ

ท้ายที่สุด ปัญหาที่สำคัญไม่แพ้กันคือการขาดการลงทุนที่เพียงพอ โดยเฉพาะจากภาคเอกชน เนื่องจากยังไม่มีมาตรการสนับสนุนหรือจูงใจที่ชัดเจนจากรัฐ ทำให้นักลงทุนไม่มั่นใจในความคุ้มค่าของการลงทุนในพื้นที่ ขณะเดียวกันการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐเองก็ยังไม่กระจายอย่างทั่วถึง โดยเน้นพื้นที่หรือโครงการขนาดใหญ่ ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวขนาดเล็กหรือในระดับชุมชนไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ

ดังนั้น ผลการวิจัยที่พบปัญหาและอุปสรรคในหลายด้านของการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี จึงมีความสัมพันธ์กับทั้งปัจจัยภายในระบบการบริหารจัดการของจังหวัด และปัจจัยภายนอกเชิงโครงสร้าง เช่น การจัดสรรงบประมาณระดับชาติ ทิศทางยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศ รวมถึงบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งหากไม่มีการบูรณาการความร่วมมือและการปรับตัวในทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง ก็อาจทำให้จังหวัดปทุมธานียังไม่สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

ผลการวิจัยที่พบปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี เชื่อมโยงกับแนวคิดแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Theory) ผลวิจัยที่ระบุว่า การขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และนำไปสู่ความขัดแย้ง สอดคล้องกับแนวคิด Arnstein's Ladder of Citizen Participation (Arnstein, 1969) ซึ่งอธิบายระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ไม่มีอำนาจ ไปจนถึง อำนาจร่วมในการตัดสินใจ หากไม่มีการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง นโยบายจะไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างยั่งยืน การขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน การบริหารที่แยกส่วน และการขาดแผนงานร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ UNWTO (2007) ที่เน้นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต้องใช้การจัดการแบบบูรณาการ โดยทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกัน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อสร้างความสอดคล้องและลดความซ้ำซ้อนของนโยบาย การที่จังหวัดปทุมธานีขาดกลยุทธ์การตลาดที่ชัดเจน การไม่มีจุดขายที่แตกต่าง และการใช้สื่อไม่เหมาะสม สะท้อนถึงการขาดแนวคิด STP: Segmentation, Targeting, Positioning ของ Kotler & Keller (2016) ซึ่งเน้นว่าการตลาดต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ตลาด แบ่งกลุ่มเป้าหมาย และสร้างจุดยืนที่ชัดเจนเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่ต้องแข่งขันกับจังหวัดใกล้เคียงอย่างกรุงเทพฯ และอยุธยา ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะ ความรู้ และขาดการฝึกอบรมต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Barney (1991) ซึ่งเสนอว่า ทรัพยากรที่มีค่าและไม่สามารถเลียนแบบได้ เช่น บุคลากรที่มีความสามารถ เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน หากจังหวัดขาดการพัฒนาทุนมนุษย์อย่างเป็นระบบ จะไม่สามารถยกระดับคุณภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้

นอกจากนี้ แนวคิดของ Ansell & Gash (2008) ชี้ว่าความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน (Tripartite Collaboration) เป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดนโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบสำคัญคือ ความไว้วางใจ การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการตัดสินใจร่วมกัน ซึ่งหากขาดสิ่งเหล่านี้ นโยบายย่อมล้มเหลวในการปฏิบัติจริง

องค์ความรู้ใหม่

การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วนในการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จ เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความมุ่งมั่น ความเข้าใจ และการปรับตัวอย่างต่อเนื่องจากทุกฝ่าย แนวทางที่นำเสนอ ในบทความนี้ครอบคลุมตั้งแต่การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบ การสร้างกลไก การประสานงาน การพัฒนาศักยภาพ การสร้างแรงจูงใจ การติดตามและประเมินผล การสร้างความยืดหยุ่น การ ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนการสร้างวัฒนธรรม การทำงานร่วมกัน การนำแนวทางเหล่านี้ไปปฏิบัติจำเป็นต้องมีการปรับให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละประเทศ ภูมิภาค หรือท้องถิ่น โดยคำนึงถึงปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่มีอยู่ นอกจากนี้ ยังต้องมีการ ทบทวนและปรับปรุงแนวทางอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วใน อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วนไม่ใช่เพียงเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบาย การท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมโดยรวม ผ่านการส่งเสริมการมี ส่วนร่วม การสร้างความไว้วางใจ และการพัฒนาศักยภาพของทุกภาคส่วน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ ยั่งยืนและสร้างประโยชน์ให้กับทุกฝ่ายอย่างแท้จริง

ผู้วิจัยสรุปแนวทางการบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย การท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี ได้ดังภาพ 1

ภาพ 1 แนวทางการบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปทุมธานี ควรทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการประสานงาน และจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวระดับจังหวัดที่มีตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อให้เกิดเวทีการพูดคุย การวางแผนร่วม และการตัดสินใจอย่างมีส่วนร่วม อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน และลดความซ้ำซ้อนของนโยบาย ซึ่งที่ผ่านมาปัญหาใหญ่คือการขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ควรมีบทบาทมากขึ้นในการจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ โดยอาศัยความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นอย่างจริงจัง รวมถึงการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้แผนงานมีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตดั้งเดิมของประชาชน เพราะหากชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วม ก็อาจเกิดการต่อต้านหรือขาดความร่วมมือในระยะยาว

3. ภาคเอกชนควรมีบทบาทในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและนวัตกรรมด้านการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม และธุรกิจบริการ ควรร่วมมือกับหน่วยงานรัฐในการจัดทำโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่หรือปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเดิมให้ทันสมัย

4. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ควรเร่งจัดทำระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวระดับจังหวัดให้เป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถใช้ข้อมูลเดียวกันในการวางแผน พัฒนา และตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างแม่นยำ เพราะข้อมูลเชิงลึกที่ขาดแคลนในปัจจุบันเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการขาดประสิทธิภาพ

5. มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาควรมีบทบาทในการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยจัดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการเกี่ยวกับการบริการที่มีคุณภาพ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัล และการสร้างความเข้าใจในแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพราะบุคลากรที่มีความรู้และทักษะเป็นหัวใจสำคัญในการยกระดับคุณภาพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัด

6. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ควรมีบทบาทในการกำหนดภาพลักษณ์ของจังหวัดปทุมธานีให้ชัดเจน โดยกำหนดจุดขายทางการตลาด (Unique Selling Point) ที่แตกต่างจากจังหวัดอื่น พร้อมจัดทำแคมเปญประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น การใช้สื่อดิจิทัลหรือแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียเพื่อเข้าถึงนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้การประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพและสามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวได้อย่างเป็นรูปธรรม

7. ภาครัฐควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดที่มีศักยภาพ เช่น จังหวัดปทุมธานี อย่างเพียงพอและเหมาะสม โดยเฉพาะในด้านการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาที่พัก และการเชื่อมโยงระบบคมนาคมให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ เพราะการท่องเที่ยวเป็นกลไกสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ

8. หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกแบบมาตรการคุ้มครองและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เสื่อมโทรม พร้อมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้การท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อระบบนิเวศและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพราะความยั่งยืนของทรัพยากรคือฐานรากของการพัฒนาในระยะยาว

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรศึกษา การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี การศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวจะช่วยให้เห็นภาพชัดเจนเกี่ยวกับการสร้างรายได้และการจ้าง

งานในพื้นที่ รวมถึงการพัฒนาธุรกิจท้องถิ่น และยังสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการปรับปรุงนโยบายด้านการท่องเที่ยวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ควบคู่กัน การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในยุคที่มีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยั่งยืน การศึกษาแนวทางการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมจะช่วยลดผลกระทบต่อธรรมชาติและชุมชน และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับพื้นที่ได้ในระยะยาว นอกจากนี้ ยังช่วยให้เกิดการพัฒนาแบบบูรณาการที่ทำให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2561). *แผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ. 2560–2564 ของกรมการท่องเที่ยว*.

กรุงเทพมหานคร: วิไอพี ก๊อปปีปรินต์.

กรมการท่องเที่ยว. (2565). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2566–2570*. สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2567 จาก

<https://www.dot.go.th/storage/กองพัฒนาบริการ/แผนกองฯ/OtftdpYXKOCrXLds1f5xJfseslXaXcpgu3q3oDnM.pdf>

สำนักงานจังหวัดปทุมธานี. (2559). *จำนวนประชากร*. ปทุมธานี: สำนักงานจังหวัดปทุมธานี.

Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543–571.

<https://doi.org/10.1093/jopart/mum032>

Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216–224. <https://doi.org/10.1080/01944366908977225>

Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99–120. <https://doi.org/10.1177/014920639101700108>

Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing management* (15th ed.). Pearson Education.

UNWTO. (2007). *A practical guide to tourism destination management*. World Tourism Organization.